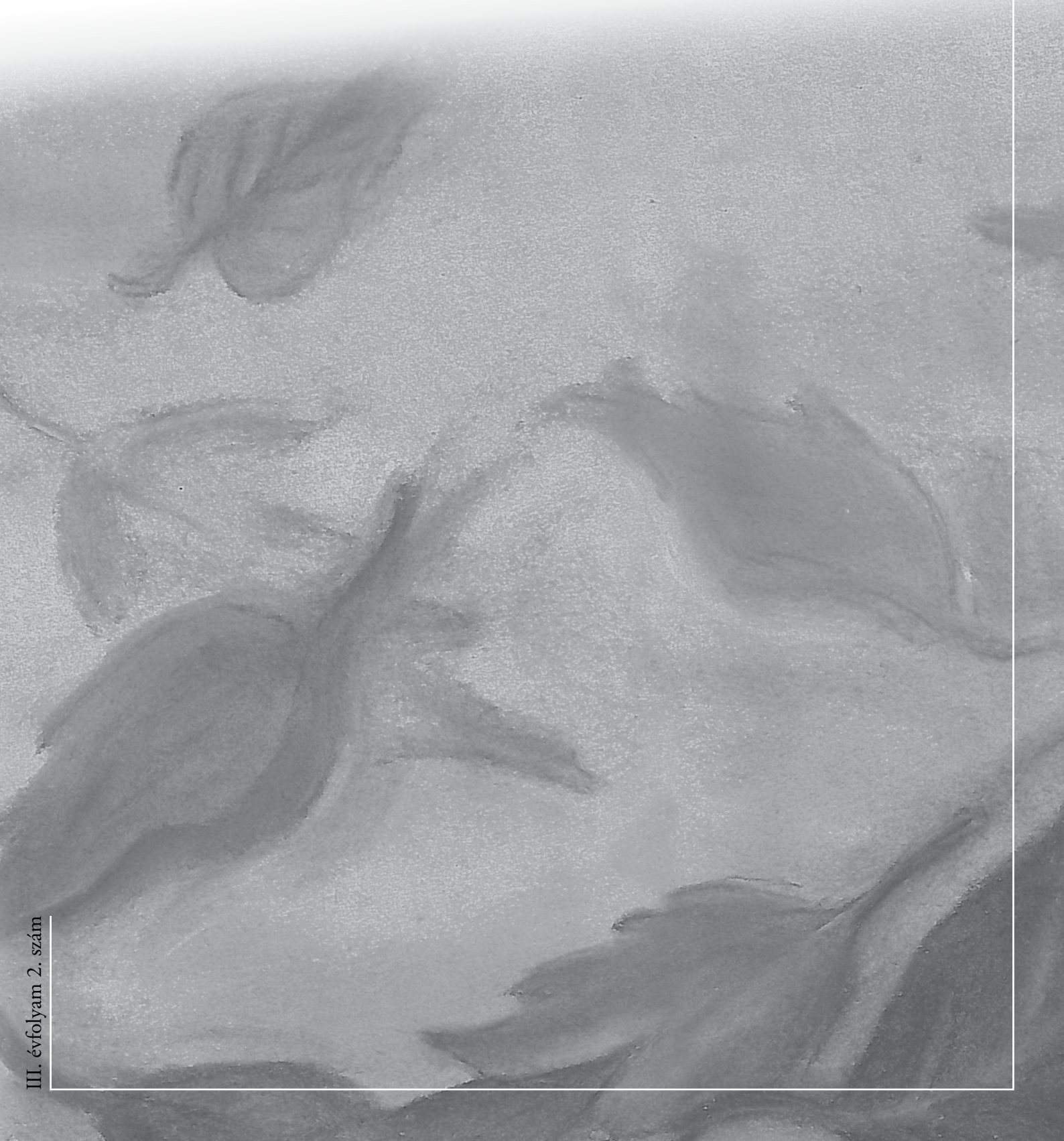

ÚJSÁG

Novemberi

Olvasom Szent Márton püspök életében, kit Laurentius Surius ír tizenegyedik könyvében, hogy midőn egykor azon dicsőséges szent, útjában lévén, egy szegény mezítelen koldust találta elő, palástjának egy részét elmeteszvén, odaadta neki, hogy befödőznék vele; annakutána megjelenvén Krisztus Urunk neki azon darab palásttal, mondá: Ímé ezzel az darab köntössel ruházott fel engem Márton; kit is látván Szent Márton, annakutána még adakozóbb lőn.

(Esterházy Pál: *A könyörületes szent*)

Keresztyéneknek Keresztyén szép példa:
Elete imádsággal, s' Hittel vala.
Magyarok, ti azért az ő életét:
Kövessétek, s' szentellyétek innepét.

XVII. századi ismeretlen szerző: *De Sancto Martino (Szent Mártonról – részlet)*

ISKOLAI ÉLET

DÓRA NÉNI! AZ ÖTÖDIK OSZTÁLY TÉNYLEG MEDENCÉT ÉPÍT?

– Dóra néni! Az ötödik osztály tényleg medencét épít? – kérdezte tőlem egy másodikos kislány, remélve, hogy hamarosan fürdőruhában ugrálhat fejeseket az udvaron. Igen, a Kárpát-medencét! Ami persze neki semmit sem mondott, mint ahogyan az ötödikesekeknek sem – a földrajzi tanulmányok megkezdése előtt.

Mert ebben az első középtagozatos évben igazán nagy dolgok kezdődtek: új tantárgyak, új tanárok léptek be az életünkbe. Az első ilyen új tantárgy a földrajz volt.

Szerencsés választás volt ezzel kezdeni az évet, hiszen kivétel nélkül minden gyerek tudott saját emlékekkel kapcsolódni egy-egy tájegységhez, például a Balatonhoz, a hegysekhez vagy az Alföldhöz, az ezeket átszelő folyókhoz, amelyeken eveztek a nyáron, vagy a nagyszüleik, rokonaik lakóhelyéhez vidéken. A nyári élményekről, az ismert vidékről meséltünk egymásnak.

A Waldorf-iskolában úgy zajlik a földrajzoktatás, hogy egy egységként látjuk a földrajzi helyet, az adottságait, a benne élő növényeket, állatokat, embereket és az ott létrejött életmódokat. A halászatot a folyókban és a tavakban, a faúsztatást a Tiszán, az állattartást és a mezőgazdaságot az Alföldön, a régi és a mai életmódot. Minden ok-okozati összefüggésben van. Miért található az Őrségben szerek, és miért építenek az emberek Erdélyben boronaházakat, mivel foglalkoztak az ott élő emberek? Hogyan lett a Balatonból turisztikai központ, és hogyan halászták régen a Balatonból a gardát? Ez a tantárgy rengeteg érdekes mesélivalót rejt magában, miközben mégis egzakt és komoly tudomány. Mese és tudomány együtt, lélek és gondolat. Erről szól az ötödik osztály.

A nagy terv az volt, hogy miután tanultunk a Kárpát-medencéről, megismerkedtünk vele az atlaszban is, azután kipróbáljuk, hogy meg tudjuk-e csinálni afféle domborzati térképként. Az iskola sarkán lévő kis kerek, körülbástyázott rondellában fölástuk a földet, és kupacokat emeltünk, igyekeztünk megtalálni a Kárpát-medence jellegzetes alakját és az Alpok keleti nyúlványait. Lábbal tapostunk az Alföldön, és keresgeltük a Duna és a Tisza medrét. Közben egyszer-kétszer átalakult a „föld felszíne”, a Balaton átkerült a Tátrába, hogy el ne tapossuk, és ilyen mondatok hallatszottak munka közben:

„Vigyázz, rálépsz a Fogarasi-havasokra! Nem igaz, hogy le kellett rombolnod a Balaton-felvidéket! Árad a Duna, emeljetek gátakat! A Dráva nem ilyen vastag, a Duna szélesebb!” És folyamatosan próbálták a gyerekek megépíteni, kiásni, elárasztani a Kárpát-medencét!

A medreket vízzáró réteggel tömtük ki, ahogy tanultuk, hiszen a folyók és a tavak fenekét is ilyen vízzáró agyagréteg borítja. Sőt egy kiló liszt hófelhővé változott, és a magas hegycsúcsokat immár fehér „hótakaró” borította. Remek munka volt, sokat tapasztaltak a gyerekek a közös tevékenység szépségéről, nehézségéről is, és jóleső érzés volt, amikor nagyobbak is odajöttek, és tetszésüket nyilvánították a „Kárpát-medence képződményünk” iránt.

Márta Dóra

HANGVERSENY A MILLENÁRISON

Az 1989-90 körül megalakult alternatív iskolák ebben a tanévben ünneplik fennállásuk huszadik évét.

Ezt alkalomból október első hétvégéjén közös konferenciát tartottak a Millenárison. Az előadások és a beszélgetések fő motívuma az együttműködés volt: együttműködés a gyerekek között, együttműködés a szülők és a tanárok között, együttműködés az iskolák között... Sok iskola mutatkozott be filmmel, videóval, szóróanyaggal.

A kétnapos konferenciát a mi iskolánk zenekara, énekkara és a szülők kórusa zárta a Millenáris Teátrumában.

A fellépés szintén az együttműködés egyik szép példája volt: diákok, volt diákok, tanárok és szülők közös munkáját tudtuk bemutatni, ezúttal olyan közönség előtt, amely nem feltétlenül ismer minket.

A felkészülésre rövid időnk jutott, kevés közös próbát tartottunk, mégis jó volt bemutatkozni egy ismeretlen helyen.

Köszönet a lelkiismeretes, komoly munkáért Kalocsay Karcsinak és a szülők kórusának.

Köszönet Balázs Matyinak és a zenekari tagoknak a szép zenéléseért.

Köszönet Flór Noéminek és Gát Annának a felső tagozatos kórus felkészítéséért, a kórusnak az összeszedett fellépéséért.

És végül köszönet Madaras Gergőnek lelkes, komoly munkájáért, amellyel segítette az előadást.

Reméljük, hogy a jövőben is lesz módunk új darabokkal kiállni, és nem csak az iskola falai között.

Bakonyi Kati

SIKERES EREDMÉNY

A 8. osztályos **KORENY AJNA** országos első helyezést ért el az 1996-os korosztály női tőr kategóriájában, a Fülöp Mihály Magyar Kupa októberi 11-i versenyén.

Gratulálunk, és további sok-sok sikert kívánunk!

HELYREIGAZÍTÁS

Az újság előző számában beszámoltam a tavaly érettségizett osztály eredményeiről és a diákok továbbtanulási, elhelyezkedési választásairól. Legnagyobb sajnálatomra hiányosan neveztem meg azokat a diákokat, akik szaktanári dicséretben részesültek az érettségien elért eredményeikért. A sorból kimaradt Laár-Lakatos Bence, aki angol nyelvből, valamint magyar nyelv és irodalomból érdemelt ki szaktanári dicséretet. Ezúton is elnézést kérek tőle, valamint a tanáraitól is és az olvasóktól is.

Kocsis András

Az Novemberi Újságot kiadja: Pesthidegkúti Waldorf Iskola • 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15-17. • Honlap: www.hidegkut-waldorf.hu
E-mail: ujstag@hidegkut-waldorf.hu • Szerkesztőség: Balassa Ágnes, Beöthy Hanna, Lampert Tünde, Kulcsár Gábor, Lakatos Anna • Korrektúra: Lakatos Anna • Nyomdai előkészítés: Székely István • Kivitelezés: Variopress Kft. • Megjelenik havonta. • Lapzárta minden hónap 15-én. • A hirdetéseket Gyöngyinél, vagy az ujstag@hidegkut-waldorf.hu e-mail címen adhatják le. • A szerkesztőség fenntartja a jogot a beérkező írások kiválasztására és azok esetleges rövidítésére. • A kéziratokat nem tudjuk megőrizni. • A megjelenő lapszámok a honlapon is olvashatók. • A címlapon: Nagy Izabella (7. osztály) rajza.

KÉPCSARNOK

*Az öröklét magját az ember megtalálja,
ha teljes bizalommal lényének mélyén Istent működni érzi.*

Rudolf Steiner

Kovács Gábor nyolc éven át kísért egy osztályt, a mostani osztálya idén hetedikes. Kilenc évig iskolaképviseelő volt. Feleségével, Marinával négy gyermeket nevelnek.

A Bakonyban, Veszprémben születtem, annak is a kertés részén, nagyon szép helyen. Kilencen vagyunk testvérek, ez nagyon meghatározta a gyerekkoromat. Én vagyok a legfiatalabb, a legidősebb testvérem húsz évvel idősebb nálam. Édesanyám egyedül nevelt minket. Egyéves voltam, amikor apukám meghalt, gyakorlatilag nem ismertem őt. Ez aztán rengeteg mindent hozott magával, állandóan apukákra vadásztam. Emlékszem édesanyám meglepetésére, amikor látogatóba hívtam egy-egy apukajelöltet.

Nagyon szabad gyerekkorom volt. Minden időmet a kertben töltöttem, rengeteget játszottam. Magamra húztam a papám csizmáját, kalapját, állandóan kitaláltam valamit. Sok gyümölcsfánk volt, főleg szilvafák, a kert végében pedig már az erdő kezdődött. Édesanyám az otthoni munkákat végezte, ugyanakkor rengeteg tennivalója mellett mindig volt ránk ideje. Soha nem felejttem a karácsonyokat. Volt egy nagy rekamié, amelyen hárman aludtunk mi, legkisebbek. Azon mindig mindenkinek volt valami ajándék. Ezek persze apróságok voltak, de édesanyám egész évben arra gondolt, hogyan és mit lehet adni nekünk. Abban a hitben élt, hogy a Gondviselő nem fogja őt magára hagyni. Akkor halt meg, amikor katona voltam. Nagyon nehéz elfogadni az elvesztését. Ő jelentette nekem az otthonot. Hazaérkezésemkor mindig istenhozottal fogadott az ajtóban, nagyon derűs, vidám asszony volt, még fiatal felnőttek is sokat jártak hozzá beszélgetni.

Tizennégy éves koromig éltem Veszprémben. Utána az Esztergomi Ferences Gimnáziumba jártam. Sokan voltunk, harminc fölötti volt az osztálylétszám, a hatalmas hálóban kétosztálynyi diák elfért. Ez eleinte szokatlan volt, de később mélyen megragadott az ottani szellemiség, és nagyon sok mindent onnan hoztam, kaptam, amik ma is meghatározzák az életemet. Nagyon szerettem a ferencesek egyszerűségét, természetességét.

A ferences gimnázium elvégzése után azon gondolkodtam, hogyan tovább. Nehezen tudtam dönteni. Először az orvosi egyetemre jelentkeztem, egymás után kétszer is, a kettő között Budakeszin, a Korányi Szanatóriumban dolgoztam műtősségdként. Ennek a munkának az volt számomra a nehézsége, hogy a gimnázium után hirtelen egy nagyon is valós világba csöppentem, ahol rengeteg emberi szenvedésnek voltam tanúja, élesben láttam a betegek kiszolgáltatottságát... Mindemellett alapvetően naivan és vidáman végeztem a munkámat. A kollégáimtól külön becenevet is kaptam, mert mindig csak mosolyogtam, „fölkötte lebegtem” a hétköznapiaknak. Amikor másodsorra sem vettek föl, akkor a Szegedi Tanárképző Főiskola fizika-technika szakára jelentkeztem, holott a fizika soha nem volt nagy barátom. Gondoltam, kapok egy kis időt arra, hogy átgondoljam a dolgaimat, azután meglátjuk, hogyan tovább. A tanulmányok megkezdése előtt egy évig katona voltam, ugyancsak Szegeden szolgáltam. Ez aztán a tapasztalatok újabb tárházát nyitotta meg előttem.

A főiskola után Pilisszentivánon kaptam állást. Felső tagozaton tanítottam, és a „normál” osztály mellé olyan osztályt is kaptam, amelybe kibukott gyerekek jártak. Dél előtt dolgoztak, délután pedig napi két órát tanulniuk kellett. Ez jó megoldás volt, mert akik két-három éve már bukdácsoltak, azoknak túl sok továbbtanulási

esélyük amúgy sem volt. Így viszont szakmát tanultak, és közben azért az elméleti alapismeretekben is előrébb juthattak. Végül általában ott helyezkedtek el, ahol előzőleg tanoncok voltak. Pilisszentivánon nagyon jól éreztem magam, a tantestületnek volt egy fiatalokból álló csoportja, amelyik fölpezsdítette az életet. Újságot készítettünk, alapítványt hoztunk létre, táboroztattunk, napi szinten is hihetetlenül vidám élet folyt az iskolában.

Akkor kezdtem foglalkozni a cserkészetrel is. Először bakancsos kirándulóklubot hívtam életre, és ennek kapcsán megtalált egy öreg cserkész, Náda Béla bá', aki sokat mesélt a cserkészetéről. Nyolc fiattal együtt elkezdtük ezt a munkát, amely sok fáradságot, ugyanakkor nagyon sok örömet is jelentett. A cserkészlet játékos tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzés. Minden foglalkozásnak ez a lényege. Minél közelebb lenni a természethez, minél játékosabban, a saját tapasztalaton keresztül megismerni dolgokat. Úgy érzem, hogy ebben nagyon mélyen kapcsolódik a Waldorf-pedagógiához is. A feltétel- és keretrendszere nyilván más, de a lényege ez. Egyfajta tisztelet, odafordulás a természet világa felé. Olyan öntevékenység, amely képessé teszi az embert arra, hogy megállja a helyét. Megtanuljon sátrat verni, főzni, nem fájni a hidegben, megismerje a túrajeleket, a csillagokat, a minket körülvevő világot, képes legyen önálló lábon élni.

Emellett fontos a közösség és az, hogy a megismerés az emberre önmagára is irányuljon. Ennek különböző szakaszai vannak. A próbák teljesítése során mindenkinek módja van saját utat járni, amely számára erőpróbát, fejlődési lehetőségét jelent. Lelki vívő példaképekkel, amelyek felelősséget vállalnak, amiben ügyes, vagy épp olyan területtel foglalkozhat, ami nehezen megy neki. Ezért szerettem volna ejtőernyőzni, bízva abban, hogy segítségével legyőzhetem a tériszonyomat. Mivel a kiképzés idején éppen hosszabb ideig Németországban tartózkodtam, ezért lemaradtam róla. Ezt máig sajnálom, bár nem hiszem, hogy a „mostani fejlemmel” vállalkoznék rá. A cserkészmozgalom 1907-ben indult, egy angol tiszt, Lord Robert Baden-Powell hívta életre (legelőször csak fiúk számára), mert azt látta, hogy a tizenéves korosztály csak úgy céltalanul tengődik. Megpróbálta a gyerekeket összebb fogni, ismeretekre tanítani, nevelni a jellemüket, megtanítani nekik a lovagiaság alapelveit.

A cserkészlet alapvetően keresztény szemléletű, eredeti szándéka szerint önkéntes, vallásos, politikamentes ifjúságnevelő mozgalomként indult, amely származástól, nemtől, társadalmi és vagyoni helyzetétől, valamint felekezettől függetlenül mindenki előtt nyitott volt, és ma is ez az alapállása. Célja az élő kapcsolat megtalálása Istennel, a természettel. A természet a legszebb templom, mindig nyitva áll, nem lehet benne elkerülni a találkozást Istennel. Ez a találkozás nem zárt térben történik meg, nem adott idő alatt, hanem állandóan, amikor az ember fölébred, amikor megpillantja a fölkelő napot és mindazt, ami körülveszi őt a környezetében. A természeti népek nem is értik, miért kell annyit imádkozni. Hát nem imádság az, ahogyan élek? A mozdulatom, az odafordulásom a másik ember felé?

Öt évig tanítottam Szentivánon, és közben elvégeztem Mesterházi Zsuzsa néni képzését. A főiskola idején, '89-ben Kollár Ági révén találkoztam először a Waldorf-pedagógiával. Sokat mesélt róla, és annyira fölkelte az érdeklődésemet, hogy elmentem Annette Stroteich óvodájába, körülnéztem, beszélgettünk, anyagot gyűjtöttem. Akkoriban nehéz volt megfelelő ismeretekhez jutni. Egyebek mellett Vekerdy Tamás cikkeit, némely könyvét olvastam, és amit össze tudtam szedni, abból *Nevelés más alapokon* címmel bő száz oldalon megírtam a diplomamunkámat. A védelem nem volt túlságosan nehéz, mert kevesen ismerték ezt a területet.

Sokan föltették már a kérdést: Hogyan tudom összhangba hozni a cserkészetet és a Waldorf-pedagógiát. Véleményem szerint a cserkészpedagógia sok hasonlóságot mutat a Waldorf-pedagógiával. Említettem már a tapasztalatszerzés fontosságát. Ugyancsak fontos mindkettőnél a közösség megtartó ereje, szerepe. Egyedül nem lehet megélni azokat az élményeket, amelyeket közösségekben.

A cserkészlet közösségformáló eszközeit a tanítás során is lehet használni, az indíttatásait finoman bele lehet szőni az iskolai munkába is. Segíteni lehet az odafordulást a természethez. Igyekszem megmutatni a gyerekeknek, hogy egyszerűbben is lehet látni a dolgokat, a világot, igyekszem segíteni nekik abban, hogy ne akarjanak mindent túlbonyolítani. Hogy lássák: egyszerűen is lehet élni, egyszerűen is meg lehet oldani a helyzeteket. Egyszerű, tiszta megoldásokra vágyom.

Ezen kívül a szabadság értelmezésében is látok közös törekvéseket a cserkészletben és a Waldorf-pedagógiában. Én magam jobban szeretem azt mondani, hogy a szabadság felé, mint azt, hogy szabadságra nevelünk. Ahogy az életünk kiteljesedésének, úgy a szabadságunk kiteljesedésének is vannak lépcsőfokai, és a szabadságunk mértéke elválaszthatatlan a felelősségünk mértékétől. Szoros összefüggést látok az ember életútja és szabadságának kiteljesedése között. Ha a kettő elszakad egymástól, az megbosszulja magát. Azonkívül áldozat nélkül nincs szabadság. Márpedig úgy látom, ma nehéz áldozatot vállalni, áldozatot hozni valakiért, valamiért. Nehéz lemondani, a saját érdekemet hátrébb tenni. Holott az áldozathozatal nekem magamnak is „érdekem”. Ez a küzdelem önmagammal teljesen helyénvaló, szükséges, és valójában nem más, mint a saját, az isteni világtól eloldódott Énünk és a „földi” egónk közötti folyamatos küzdelem, játék. Ennek során az egónak kell kisebbednie ahhoz, hogy a másik, az Én nagyobbodjon, és kiteljesedhessen a szabadság. Ebben az esetben, és csak ebben az esetben már igaz az, amit Szent Ágoston mondott: Szeress, és tégy, amit akarsz. Az iskolára vetítve ugyanezt: nekünk, tanároknak nagy felelősségünk van abban, hogy összekapcsoljuk a szabadságot és a felelősséget. Sok múlik azon, hogyan segítjük ennek a formálódását a gyermekek életében.

Nagyon szeretem az iskolában a kapcsolatokat terén, a gyerekekkel megélt munkában kínálkozó lehetőséget. A megszólíthatóság, a találkozás lehetőségét. Többnyire fölvert sallangok, álarcok nélkül, közvetlenebbül láthatjuk egymást, és mély, személyes kapcsolatok alakulhatnak ki a gyerekekkel. Ők is ismerik a tanárt, a tanár is ismeri őket. Van valami együvé tartozás, amelyet nem rontanak el merev formák, félelmek, és ez szerintem nagyon fontos. Ennek árnyoldala az, hogy adott esetben nem könnyű eltávolodni, ami ugyancsak szükséges ahhoz, hogy segíteni lehessen. Ezt néha nem tudjuk jól megtenni. Egyszerre kell közel és távol lenni. Nagyon ott kell lenni, és nagyon tudni kell hátrébb lépni. Például úgy, ahogy a festőnek, aki egészen benne van a folyamatban, az alkotásban, a születendő képben, időnként ki kell belőle kerülnie, messzebből is rá kell néznie, hogy lássa, mi az, ami megszületett. Ilyesmunka a miénk is. A teljes jelenlét és a külső rátekintés tiszteletteljes, szeretetteljes váltakozása.

A közvetlenség persze magában rejti a tisztelet hiányának a veszélyét is. De ha a lényünk mélyén megérezzük a másik lényéből a belső erőt, a viszonzott jelenlétet, az érző embert, aki egy pillanatra tükröt tart, akkor arra azonnal választ ad a lényünk. Láthatjuk, hogy mit léptünk, mit tettünk. Ezeket a jelzéseket jól kell megadnunk, hogy az egyik ember belső lényé a másik ember belső lényétől kapjon visszajelzést. Ne a két kihelyezett, fölvert szerep csetepatéja történjen meg egy játszmában. Az efféle őszinte, nyílt együttlétben mindkét fél sérülékenyebb ugyan, de ugyanakkor fogékonyabb, érzékenyebb, figyelmesebb a másik iránt is. A kamaszok például jellemzően mindent megpróbálnak kifelé, adott

esetben „vérfagyasztó” a pimaszságuk, de ezzel is azt kérdezik: „Így is tudsz szeretni? És mögé látsz te ennek? Tudod, ki vagyok én valójában? Vagy azonosítasz ezzel a szereppel? Hiszen akkor nem ismeresz engem.” Ez rászorítja a tanárt arra, hogy a lényegre figyelje. Nézzon a jelenség mögé, ne hagyja magát rászédni.

Sokat kell még fejlődnünk abban, hogy közös forrásból oltuk a szomjunkat. Valahol legmélyen kell egymásra találunk. Meg kell találunk az iskola lényét. Sok lépést tettünk már a közös pontok megragadása felé, sok minden történt már ez ügyben, de sokszor csak a szavak szintjén. Holott szavakból még az eddiginél is kevesebb kellene. A megértés, a lényeg megeléje nem a szavak szintjén történik. Segítenek, de önmagukban elégtelenek. Ráadásul amennyire segítenek, ugyanannyira el is választanak minket egymástól, hiszen millió félreértés, bántás forrásai. Egymás elfogadása nélkül nem tudunk együtt, egy irányba haladni. A közös munkában nagy szerepe van a szeretetnek. Ennek nem kell látványosnak lennie, semmit sem kell bizonygatni, csak elfogadni kell a másikat, szeretni kell a másikat. Egyedül ez képes hidat építeni a különbözőségeink fölött. Régóta együtt vagyunk, kialakultak már bizonyos képek, előítéletek bennünk egymásról. Ezt csak egy dolog tudja felülírni: a forrás, az élő forrás megeléje, amely nem kiszáradt, nem zavaros, hanem tiszta forrás, amely egyúttal a közösséget összekötő kapocs. Általában véve úgy érzem, hogy ma a társadalmak, az egyének is kettős életet élnek. Van a külső életük, amelyet megmutatnak a világ felé, amelyet úgymond eljátszanak a világ felé, a mélyben pedig valami más zajlik. Ez a fajta kettősség bennünket is megkísérthet. Nagyon jó lenne, ha el tudnánk kerülni, ha hitelesek tudnánk maradni. Fontos, hogy a nehézségeket belső mélységekből fakadóan oldjuk meg, ne külső, ad hoc megnyilvánulásokra, elvárásokra válaszoljunk. Fontos, hogy önmagunk tengelyében álljunk. Úgy az iskola, mint az egyének. Ehhez persze először meg kell határozni, hogy hol is van, mi is az a tengely. Minél távolabb vagyunk tőle, annál erősebb a centrifugális hatás, amely ki akar onnan tépni, és annál több dolog elhomályosítja előlünk magát a középpontot. Annál nagyobb a forgás sebessége, nincs nyugalom. Márpedig a nyugalom nélkülözhetetlen. A biztos középpontot, a meghatározó tengelyt kell keresnünk önmagunkban is, az iskolában is. És fontos még a korábban már említett önazonosság megléte. Hogy összhangban legyen a gondolat, a szó és a cselekedet. Ahogy a gyümölcsfa azonos önmagával. Csak az ember képes elszakadni a belső lényegétől, és sok játszmát elindítani a világban. Persze ennek is van formáló ereje...

Még mindig folyamatosan keresem azt, hogy mi a dolgom az életben. Sokan fordulnak hozzám egy-egy kérdéssel, gondolattal, nehézséggel. Szeretném, ha erőt meríthetnének ezekből a beszélgetésekből, együttlétekből, mint ahogy számomra is élmény minden találkozás. Szeretnék itt lenni és adni annak, akinek kell. Akinek szüksége van rá...

Úton vagyok. Nem tudom, mi van még előttem. Nyitottan akarom fogadni, bármi jön is felém, ami a feladatom teljesítését segíti. Hogy mi ez a feladat? Azt hiszem, a tanítás. Nem mindig gondoltam így. A tanításban nem az ismeretátadást, hanem a titkok közös megeléjét tekintem feladatomnak. És ez nem feltétlenül kötődik iskolához. Az utóbbi időben elmélyültebben foglalkozom egy-egy területtel (természettudományos téveszmékkel, a magyar néplélekkel, különböző mitológiák összefüggéseivel). Talán ez hoz valami újat...?

Kovács Gábor szavait lejegyezte: Lakatos Anna

Az első három iskolaév minden szempontból egységes egészet alkot. A fogváltással kezdődően, a hetedik életév környékén új tanulási képességek ébrednek a gyerekekben. A tanító ezekre alapozva vezetheti be őket a formák, a betűk és a számok világába. A gyermekek saját eleven fantáziájuk által létrehozott képekben, érzésekben gazdag belső világban élnek, amely éppoly valóságos számukra, mint a „kinti” világ. Ez a benti világ a harmadik osztály végéig fokozatosan visszahúzódik, és egyre inkább teret nyit a felnőttek által is tapasztalt „reális” világnak. Mindez azt kívánja a tanítótól, hogy minden ismeretet és képességet oly módon közvetítsen a gyermekek számára, hogy megszólítsa ezt a belső élő képi világot.

Úgy hiszem, hogy minden egyes alkalommal, amikor a felnőtt ezt elmulasztja, valamelyest megsérti a gyermekek érzéseit.

A számolás bevezetése:

Minden ismerettel való első találkozásunk rendkívül erősen meghatározza a hozzá való későbbi viszonyulásunkat. Ilyen tekintetben hallatlanul nagy a felelőssége az elsős osztálytanítónak. Az első osztályban a számok minőségét próbáljuk átélni, és az első húsz szám körében ismerkedünk a négy alapművelettel.

A számok nem élettelen egységek, amelyek gépiesen követik egymást egy végtelen számeqyenesen. Ezt a gyermekek könnyen felismerik a korábban említett belső világ segítségével. A mesékben szereplő számok (3, 7, 12, 24 fejű sárkány, három nap három éjjel stb.) mind erős érzéseket hordoznak. Mind közül a leg hatalmasabb szám az EGY. Az egység, az egész. Ennek belátása nagy megnyugvást hoz a gyerekeknek. Nem kezdik el a hajszát a még több, a még nagyobb felé. Ehhez szorosan kapcsolódva minden kezdeti számolásnál az egészből indulunk ki; abból, amink van. Nem az eredményt keressük, hanem a hozzá vezető utakat. Nem a megoldás van a tanár kezében, amelyet számon kér a gyerekektől, hanem csupán a kérdés, amelynek lehetőség szerint több megoldása létezik. Nem azt kérdezem, hogy mennyi $5+5$, hanem azt, hogy milyen számok összege lehet a 10. Ez érzésben nagyon nagy különbség. A négy alapművelet négyféle alap emberi temperamentumhoz (szangvinikus, kolerikus, flegmatikus, melankolikus) kötődő szemléletes bemutatásán túl fontos szerepet kap a becslés is. A becslés gyakorlása, amely úgy gondolom, minden életkorban elengedhetetlen, nagyon fontos belső érzékenységet fejleszt a számoláshoz.

Tavaly az osztályommal sokat becsültünk, de nemcsak a tanórán, hanem a tízórai zöldségek, gyümölcsök szétszótása során is. Vajon mennyi szelet jut fejenként az almából, az uborkából? Miután a kosárból kiszórt diókupacot megbecsültük, megszámláltuk, és 120-at kaptunk, ezt a gyerekek számára nagy számot visszatettük a kosárba, és azt mondtuk: ez EGY kosár dió. Így máris visszaérkeztünk az egységhez, a nyugvóponthoz.

Mi történik, amikor számolunk:

Ha valakinek rugalmas, mozgékony a gondolkodása, könnyebben boldogul a matematikával. Számolás közben az ember folyton intenzív belső mozgást végez. Az első három osztály során ezt a mozgást, mivel a gyerekeknek még nincs személyes belső terük, még külső, fizikai mozgással és ritmizálással támogatjuk meg, ami az évek során fokozatosan alakul majd belső mozdulatokká. Ennek fényében épülnek fel a főoktatás ritmikus részének feladatai is. A számlálást, a számsorokat, a

szorzótáblát lépésekkel, tapsolással, dobantással kísérjük. Az érzékszerveket is megtornáztatjuk, hogy minél mélyebbre hatoljanak a tanultak. A nagy mozgásokkal párhuzamosan a logikát és a matematikai gondolkodást is erősítjük. Második osztálytól kezdve a gyerekek végtelen mennyiségben falják a találós kérdéseket, és ők maguk is képesek akár versbe szedve kitalálni sajátot. A fejben számolás és a logikai feladványok fokozatosan egyre hangsúlyosabbá válnak, hogy harmadikra a gyerekek képesek legyenek a számokat, a műveleteket belül megcselekedni minden konkrét szemléltető eszköz nélkül immáron az ezres számkörben is.

Mit közvetít a matematika:

A Waldorf-pedagógia azt mondja, hogy a matematikatanítás fontos morális nevelő eszköz. A matematikában rend van és igazság. A rendnek meg kell jelennie minden tevékenységben, de főként a füzetmunkában. A rendet mint esztétikai élményt élük meg a gyerekek. Jó, ha a feladat eredménye is szép. Például egy kerek szám, vagy az egy. Ez örömmel tölti el őket, kedvet csinál azoknak is, akiknek nehéz a számolás. Az igazság bemutatására a szöveges feladatok jó eszközül szolgálhatnak. Olyan feladatot érdemes a gyerekek elé tárni, amely életből hozott kérdésekkel, képekkel dolgozik. Például, hogyan tudom igazságosan megosztani, amim van. Az ilyen példa megoldásával nemcsak egy eredményhez jutunk, hanem helyes morális cselekedet is.

A házi feladatról és a gyakorlásról:

A számolást bizony sokat kell gyakorolni. Folyamatos edzésben kell lenni. Nem mindegy azonban, hogy milyen módon tesszük ezt meg a gyerekekkel. Tekintettel arra, hogy a gyerekek ebben az életkorban szituációhoz kötött emlékezettel rendelkeznek, úgy vélem, főként a számolás terén nem jó hagyományos értelemben vett írásos házi feladatokkal terhelni őket. Az osztályteremben tanultakat még nem tudják teljesen felidézni egy másik környezetben (pl. otthon). Ennek elvárása szorongáshoz, frusztrációhoz vezethet. Ha jó képeket találunk az órai feladatokhoz, és megmozgatjuk a fantáziájukat éppúgy, mint a fizikai testüket, a nap hátralévő részében tovább fog bennük élni a feladat, és ezzel máris elértük a gyakorlást.

Második osztálytól kezdődően az úgynevezett szabad számolás feladattal helyettesíttem a házi feladatot. Az órán tanult rejtvényekhez, feladványokhoz hasonló sok érdekes feladatot készíttettem. Ezek ott voltak az asztalomon, és minden gyerek elvihetett egy példányt, ha akart. Amolyan szorgalmi feladat volt ez. Minden reggel megbeszéltünk belőle egy adagot. Akinek fontos, volt mindig vitt belőle, akinek nehezen ment a számolás, eleinte egyet sem. Ahogy telt az idő, egyre többen vittek ilyen feladatot, mert megjött a kedvük, és a bátorságuk hozzá. Ahogy azt már korábban említettem, számolni nemcsak az órán, de minden alkalmas élethelyzetben lehet. Amikor a hiányzókat vesszük sorra, amikor a kiosztandó eszközöket osztjuk el egyenlően, amikor az almát és az uborkát a tízórainál. Érdemes minden alkalmat megragadni a gyakorláshoz. Harmadik osztályban egyre hangsúlyosabb lesz az írásbeli számolás. Ennek gyakorlásához igazán jó és érdekes feladatokat kell kitalálnia az osztálytanítónak. Szem előtt tartva a szép eredményről és a morális érzékről korábban mondottakat.

Az ENSZ-közgyűlés 1989. november 20-án fogadta el a Gyermekjogi Egyezményt. Ebben az egyezményben mondták ki először azt, hogy a gyermekekkel kapcsolatos döntéseknél elsődlegesen a gyermekek érdekeit kell figyelembe venni, és ügyekben meg kell hallgatni a gyermekek véleményét is.

Ezt az összefoglalót Alexander Nurnberg 9 éves angol kislány írta. Az egyezményből csak a legfontosabb pontokat emeltük ki.

A Gyermekjogi Egyezmény olyan megállapodás, amely biztosítja, hogy minden országban ugyanazokat a törvényeket tartsák be.

Az egyezmény minden cikke elmagyaráz neked egy jogot.

Jogod van ahhoz, hogy ismerd a jogaidat – mondja az egyezmény 42. cikke.

1. cikk – Az egyezményben foglalt összes jog minden 18 év alatti fiatalra vonatkozik.
2. cikk – Rendelkezel ezekkel a jogokkal, bárki vagy, bárkik legyenek is a szüleid, bármilyen a bőröd színe, fiú avagy lány vagy. Függetlenül attól, milyen a vallásod, milyen nyelven beszélsz, van-e valami fogyatékoságod, szegénynek vagy gazdagnak születted, ezek a jogok megilletnek.
3. cikk – A felnőttek bármilyen kapcsolatba kerülnek veled, azt kell tenniük, ami számodra a legjobb.
6. cikk – Mindenkinél el kell ismernie, hogy jogod van élni.
7. cikk – Jogod van ahhoz, hogy nevet kapj. Születésedkor nevedet, szüleid nevét és születésed időpontját a születési anyakönyvbe be kell írni. Jogod van ahhoz, hogy nemzetiséged legyen, ahhoz, hogy ismerd szüleidet, és ők gondoskodjanak rólad.
9. cikk – Nem szabad elszakítani téged szüleidtől, hacsak ez nem a te érdekedben történik. (Például ha a szüleid bánatnak vagy nem törődnek veled.) Ha szüleid úgy határoznak, hogy külön élnek egymástól, valamelyikükkel kell élned, de jogod van ahhoz, hogy a másikójukkal is könnyen kapcsolatot tartass.
12. cikk – Bármikor, ha egy felnőtt téged is érintő kérdésben dönt, jogod van ahhoz, hogy kifejezd a véleményed, és azt a felnőtteknek figyelembe kell venniük.
13. cikk – Jogod van ahhoz, hogy kitalálj dolgokat, és azt mondd, amit gondolsz. Erről írhat, vagy bármi más úton kifejezheted a gondolataidat, hacsak azok nem sértik mások jogait.
14. cikk – Jogod van ahhoz, hogy azt gondold, amit akarsz, és ahhoz a valláshoz csatlakozz, amelyikhez akarsz. Szüleidnek segíteniük kell abban, hogy megtanuld, mi a különbség jó és rossz között.
15. cikk – Jogod van, hogy azzal találkozz, barátkozz, akivel akarsz, és klubokat alapíts, ha kedved van, addig, amíg ezzel mások jogait nem sérted meg.
16. cikk – Jogod van a magánélethez. Például írhat, vagy olvashatja el.
17. cikk – Jogod van ahhoz, hogy a TV-ből, a rádióból, a sajtó-

ból, a könyvekből stb. információt szerezz. A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információkat kapj, amelyeket megértesz.

18. cikk – Mindkét szülődnek részt kell vennie a nevelésedben, és azt kell tenniük, ami a lehető legjobb számodra.
19. cikk – Senkinek nem szabad fizikailag bántania téged. A felnőtteknek biztosítaniuk kell, hogy semmiféle erőszak, zaklatás vagy elhanyagolás ne érjen. Még a saját szüleid sem bántalmazhatnak.
20. cikk – Ha nincsenek szüleid, vagy ha nem vagy biztonságban a szüleidnél, akkor különleges védelemre és segítségre van jogod.
23. cikk – Ha szellemileg vagy testileg fogyatékos vagy, különleges gondozásra és oktatásra van jogod azért, hogy a többi gyerekekhez hasonlóan nőhess fel.
24. cikk – Jogod van az egészséges élethez. Ez azt jelenti, hogy orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod, ha beteg vagy. A felnőtteknek mindent meg kell tenniük azért, hogy úgy tápláljanak és gondozzanak, hogy ne legyél beteg.
27. cikk – Jogod van a jó életminőséghez. Ez azt jelenti, hogy a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy legyen ételed, ruháid és lakhelyed. Ha a szüleid ezeket nem engedhetik meg maguknak, az államnak kell segítenie.
28. cikk – Jogod van az oktatáshoz.
29. cikk – Az oktatás célja, hogy fejlessze a személyiségedet, hogy kiteljesedhessenek a szellemi és a fizikai képességeid. Az oktatás felkészít arra, hogy békésen, felelősségteljesen élj egy szabad társadalomban, hogy megértsd mások jogait és tiszteld környezetet.
30. cikk – Ha egy kisebbségi csoporthoz tartozol, jogod van a saját kultúrád, nyelved és vallásod gyakorlásához.
31. cikk – Jogod van a játékhoz.
32. cikk – Jogod van ahhoz, hogy ne dolgoztassanak az egészségedre káros helyen vagy körülmények között. Ha valakinek hasznát hajt a munkád, jogod van az igazságos fizetésre.
34. cikk – Jogod van ahhoz, hogy elkerüld a szexuális zaklatásokat. Ez azt jelenti, hogy senkinek nincs joga olyasmit tenni a testeddel, amit te nem akarsz, például megérinteni, lefotózni vagy olyan szövegek elmondására kényszeríteni, amelyeket te nem akarsz mondani.
37. cikk – Még ha valami rosszat is teszel, senkinek nincs joga ahhoz, hogy úgy büntessen, hogy azzal fájdalmat okozzon vagy megalázzon.
38. cikk – Jogod van ahhoz, hogy háború idején megvédjenek. 15 éves kor alatt nem sorozhatnak be katonának, nem küldhetnek harcolni.
39. cikk – Ha megsérültél vagy elhagyatottá váltál, például háborúban, különleges gondoskodásra és védelemre van jogod.
42. cikk – Minden felnőttnek és gyereknek tudomást kell szereznie erről az egyezményről. Neked is jogod van és a felnőtteknek is joguk van ismereteket szereznie a gyermekjogokról.

KÖSZÖNJÜK, HOGY SEGÍTHETTÜNK...

E szavakkal búcsúzott a nagykovácsi katolikus pap azoktól, akik a templom szervezésében lebonyolított gyűjtés után az ingyenes ruhaválasztás helyszínéről távoztak.

Mondata szíven talált. Mélységes hálát éreztem iránta azért, amiért őszintén és természetesen éli és kinyilvánítja azt, hogy az adakozónak legalább akkora szüksége van a segítségnyújtásra, mint annak, aki éppen rászorul mások támogatására. Hamvas Béla hasonló szellemiségű hitvallását már idéztem e lap hasábjain, a pap egyszerű szavai pedig most kezembe adták a jelen cikk nyitó gondolatát.

Mivel az előző számban (terjedelmi okok miatt fénymásolt betétlapként) megjelent egy írásom az iskola szociális alapjai ürügyén, ezért eredetileg nem terveztem ilyen hamar újból jelentkezni a témával. Ám, amilyen az élet – ahogyan azt pont az említett írásomban a lehetőség szintjén előrevetítettem –, rögtön a tanév elején értesítést kaptam egy helyzetről, amely miatt ismét sürgős szüksége merült föl annak, hogy egy családnak anyagi támogatást nyújtsunk. Az esetről elég annyit tudni, hogy halasztást nem tűró egészségügyi jellegű kezelés miatt kétségtelenül indokolt a közösség közreműködése.

A Vis Maior Alap kasszájában rendelkezésre álló mintegy 60.000,- forintból egyelőre 36.000,- forint erejéig ajánlottunk föl támogatást, amely jelenleg megoldja az azonnali lépések elindítását. Hogy hogyan tovább, azt körülbelül két-három

hónap múlva fogjuk megtudni. Lehetséges, hogy ennyi elegendő is lesz, de az is lehet, hogy folytatni kell a család támogatását.

Mivel ezzel a kiutalással a fennmaradó mozdítható pénzünk alaposan megcsappant; mivel nem tudhatjuk, mikor adódik újabb helyzet, amely indokoltá teszi támogatás megítélését; és mivel a most megsegített családnál is szükség lehet folytatásra – ezért arra kérlek benneteket, hogy a lehetőségeitek keretein belül gondoskodjatok a kassa gyarapításáról. Továbbra is Gyöngyi gyűjti és jegyzi az adományokat.

Nem tudom megállni, hogy egyúttal említést ne tegyek másik szívbeli „gyermekemről”, a Szociális Alapról is. Az eddigiekhez hasonlóan ezúttal is arra biztatlak benneteket, hogy akár kicsi, párszáz forintos összegeket se röstelljétek a dobozba tenni. A Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezetben Lakatos Anna néven e célra nyitott számla száma:

65700086-10130751

Ha sokan adunk keveset, az a végén sokká gyarapodik. Ehhez kapcsolódóan hadd idézem ismét Edmund Burke ír származású angol író, szónok, politikus, filozófus figyelmeztetését: Senki sem követhet el nagyobb hibát, mint az, aki azért nem tesz semmit, mert amit megtehet, az kicsiny.

Köszönettel: Lakatos Anna

A 2009/2010. TANÉV RENDJE

Szent Márton-nap	2009. november 11. szerda
Szalagavató bál	2009. november 21. szombat
BAZÁR	2009. november 28. szombat
Karácsonyi játékok	2009. december 18. pénteken
<i>Téli szünet</i>	<i>2009. december 19 – 2010. január 5.</i>
Hónapünnepek	2009. január 28. csütörtök
Farsang	2010. február 12. péntek
<i>Síszünet</i>	<i>2010. február 15–21.</i>
Hónapünnepek	2009. március 26. péntek
<i>Húsvéti szünet</i>	<i>2010. április 1–11.</i>
Tavaszi hangverseny	2010. április 23. péntek
<i>Érettségi szünet</i>	<i>2010. május 3. hétfő – magyar</i>
	<i>2010. május 4. kedd – matematika</i>
	<i>2010. május 5. szerda – történelem</i>
Az osztálykirándulások időpontja	2010. május 3–5.
<i>Pünkösdi hétfő</i>	<i>2010. május 24. hétfő</i>
Országos kompetenciamérés	2010. május 26. szerda
Olimpia	2010. május 26–29. szerda–szombat
Diplomaosztás, a 12. o. bankettja, utolsó tanítási nap	2010. június 11. péntek
Diáknapok	2010. június 14–17.
Adminisztrációs munkanapok	2010. június 14–17. hétfő–szerda
Bizonyítványosztás, a 13. o. ballagása, tűzugrás	2010. június 17. csütörtök

MÁRTON NAP

Hagyományaink szerint november 11-én ünnepeljük Szent Márton napját. Az ünnep délután 5 órakor kezdődik, és az elmúlt évek szokásait megtartva a repülőtéren ér véget.

Alsós Konferencia

KÖRNYEZETVÉDELEM A MI MEGTISZTULÁSUNK ÁLTAL

Négy léttagozattal kizárólag az ember rendelkezik. Éppen ezért némi hatalmunk van az ásvány-, a növény- és az állatvilág fölött, s ez egyúttal nagy felelősséget is ró ránk, hiszen az alacsonyabb léttagozatok ki vannak szolgáltatva nekünk. Az élet tudatos irányítása kizárólag az ember sajátja.

Az, hogy a sors adta egyéni lehetőségeivel mit kezd az ember, befolyásolja a reá bízott alacsonyabb síkú élőlények létét.

Földjeink, levegőnk, vizeink állapota jelzi: az ember nincs teljesen tudatában annak, hogy egyéni testeinek tisztasága miként befolyásolja a környezetét. A közkeletű feltételezéssel szemben a kölcsönhatás iránya nem az anyagból indul ki, hanem az emberben lévő szellemi impulzusok azok, amelyek e körforgást irányítják. A tűz, a levegő, a víz és a föld energiái az emberi karakter építőkövei. A körülöttünk lévő természet ugyanezen energiák hordozója. Állapota tehát saját belső harmóniánk vagy diszharmóniánk lenyomata, azaz bennünket tükröz.

A köztudatban már elfogadott, hogy a környezetvédelem ügye halaszthatatlan, csak a módszerek megkérdőjelezhetők. A környezetvédelmet nem lehet pusztán gyakorlatias intézkedésekkel és fizikai harccal megoldani. A szennyezettség nem független az ember belső energiáitól, így megoldása sem lehet kizárólag kívülről érkező. A népi gyógyászat évszázadokon át tisztítóként használta a vizet, ma már a tisztátalansága miatt vannak olyan területek, ahol tilos csapvizet fogyasztani. Mivel a víz az asztráltestünk megfelelője, a vízszennyezettség az ember kusza és tisztázatlan érzelmeit tükrözi.

A levegő az étertest analógiáján a kapcsolatok, a kommunikáció szimbóluma. A mai ember szóhasználatában előforduló gyalázkodó, trágár kifejezések és gondolataink tisztátalanságai nem maradnak hatás nélkül, és visszajeleznek a levegő állapotában. Ne rontsd itt a levegőt! – mondjuk, ha valaki hiábavalóságokat, ostobaságokat fecseg, és nem hagyja el építő gondolat a száját. Vajon levegőnk jelenlegi állapota milyen beszédtemák következménye?

A földnek a fizikai testtel analóg megbetegedése az emberi kapzsiság lenyomata. Nem elégszünk meg azzal, amit a Teremtő nekünk szánt, minden szinten sokszorosára szeretnénk növelni a bevételt. A kezelés a műtrágyákkal és a vegyszerekkel híven tükrözi korunk fizikai mohóságát. A természet kétségtelenül több és látványosabb, de a népnyelv találó kifejezése érvényes ide: kívül szép, de belül üres. Minden kibillentségnek megvan tehát a következménye.

A negyedik elem, a tűz eredetileg tisztítani, átégetni, világítani került a birtokunkba. Mostanság e teremtő erő sokkal kevésbé épít, mint rombol: háborúk, pusztítások, bombák gyártása és robbantgatások jelzik: ma már nemcsak élünk, de visszaélünk ezzel az energiával.

Amíg az egyes ember rá nem ébred arra, hogy nem csupán tőle független világösszefogásra van szükség a természet megmentéséért, hanem a saját gondolatai, érzelmei és cselekedetei megtisztítására, addig aligha képzelhető el valódi változás a környezetszennyezést illetően.

Hiszen mindez csak következmény.

Vannak régiók, amelyekhez az ember nem nyúlhat öntörvényűen. Ilyen például a csillagok világa. A kozmosz törvényének alá vannak rendelve a bolygók, de az ember önkényének nincsenek. Ezért is számítható ki pontosan a pályájuk, és ezért lehet száz százalékos bizonyossággal vonatkoztatási pontként használni őket. Heine szellemesen, s némi iróniával rámutat arra a szerencsés rendre, amely határt szab:

Okos csillagok

Oly szép a virág, de eléri a láb
és könnyeden földre tiporja,
mellette halad a balga s a vad,
bizony letapossa a porba.

A gyöngy odalenn a mélybe pihen,
de kifogják fűrgé halászsok,
kifúrt lyukon át feszítnék igát,
belefűzve selyemből a láncot.

A csillag okos, gyanúja jogos,
földünkötől messzire él fenn,
kék ponyva fölött a fénye örök,
örökre világít az égen.

(Fordította: Bródy László)

Figyelünk önmagunkra, egymásra, nevelésünkre, és tesszük a gyakorlati lépéseket is – ez lehet a környezetvédelem teljessége. Iskolai apró lépések: Most már minden osztály szelektíven szemetel, új gyűjtőedények is kerültek több helyre. Az udvaron áll a papír- és a műanyagkonténer. Az almacsutkák sorsa is megoldott: az új komposztáló működik, a régít Krigovszky Anna vezetésével rendbe raktuk, több köbméter kiváló földje lett így az iskolának.

Kevesen tudják, de nagyon hasznos információ: A használt sütőolajat (amelyet nem szerencsés és nem is túl jó érzés a lefolyóba önteni) be lehet hozni, rendszeresen elszállítja a Biofilter Kft. Flakonba töltve a pincaajtónál hagyható.

NOVEMBER – SZENT ANDRÁS HAVA – ŐSZUTÓ – ENYÉSZET HAVA

1. Melyik alábbi szóval hozható kapcsolatba a NOMAZASA betűcsoport betűinek átrendezésével kapott szó?
sziget, ország, folyó, tenger, hegycsúcs
2. Melyik irodalmi alak nem illik a többi közé?
Trisztán, Roxanne, Adonis, Cyrano, Izolda
3. Melyik nem emlősállat?
Znividsóad, gkurenú, amelcngerita, zöskremö

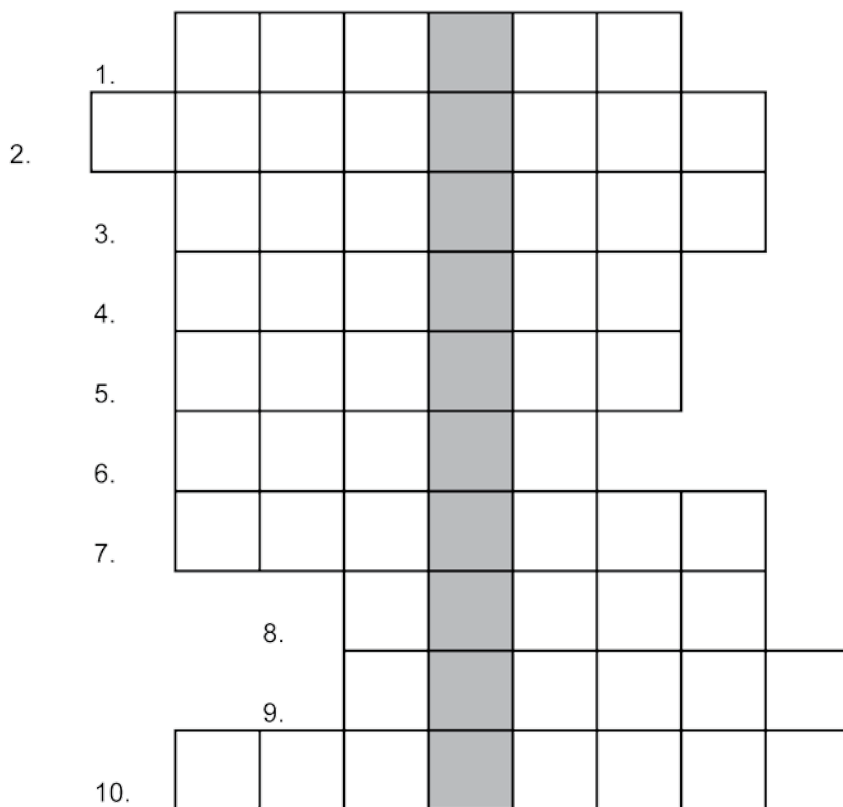
ÁLLATOS KIRAKÓ

Mind a 10 sorban egy-egy állatnevet állíthatsz össze a felsorolt betűkből.

Van köztük hüllő, madár, ragadozó, növényevő, mindenféle állat.

Megfejtés a szürke oszlopban: a gazdag állatvilágáról híres afrikai nemzeti park neve.

1. KESFEC
2. RÁNZOLOS
3. RÉVENDE
4. ZÁFSIR
5. EPRIVA
6. LANBÁ
7. URENGKU
8. ZABER
9. CRUSCT
10. ROBIKIL

Az októberi rejtvény helyes megfejtése:

- 1) c, 2) a, 3) b, 4) a, 5) b

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	6. osztály (november 3.)	4. osztály és 11. osztály (november 4.)
Minden hónap második	10. osztály (november 9.)	3. osztály (november 10.)	9. osztály (november 18.)
Minden hónap harmadik	1. osztály (november 16.)	5. osztály (november 17.)	12. osztály (november 18.)
Minden hónap negyedik	8. osztály (november 23.)	2. osztály (november 24.)	7. osztály (november 25.)

BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR! BAZÁR!

Kedves Barátaink!

Ugye érzitek a mézeskalács illatát?

„Nem is mesterember a mézeskalácsos, hanem poéta. Hangulatot ébreszt, mosolyt fakaszt az ajkakon...”

(Mikszáth Kálmán)

A mézeskalács illatára fölébred bennünk a várakozás csodája. Közeleg az advent varázslatos időszaka, iskolánkban pedig immár 20 éve minden esztendőben egy nappal megelőzi advent első vasárnapját a BAZÁR.

Bazár az idén is lesz – november 28-án, szombaton –, a harmadik osztály szülői csapata nagy izgalommal végzi az előkészületeket.

Lesz minden, amiért a bazárt szeretjük: nemcsak tömeg, hanem sok-sok találkozás régi és új ismerősökkel, barátokkal; érdekes, hangulatos programok, kézműves foglalkozások, kiállítások, gyereksarok, báb, mese, ének, zene... és az elmaradhatatlan finomságok a kávéházban, a teaházban, a salátabárban... és persze ajándékokat is lehet majd vásárolni kint is, bent is.

Gyertek hát, készüljünk együtt az adventre a mézeskalács lelket melengető illatával!

Amit szeretnénk:

- Gyertek!
- Hozzatok egy tálca süteményt! (Gondoljunk az idén is a tej-, a tojás-, a lisztérzékenyekre, a cukorbetegekre. Kérjük, külön jelezzétek, ha ők is ehetik a süteményeteket!)
- A bazár előtti csütörtökön (nov. 26.) este 6 órától lehet az aulában adventi koszorút készíteni az osztályok és a termék részére. Kérjük, hogy minden osztályt két ember képviseljen.
- Várjuk azok jelentkezését, akik szívesen fellépnének valamilyen műsorral. Szeretnénk, ha jönnének gyerekek és felnőttek, egyedül vagy közösen, amatőrök és profik. Bármilyen megoldás érdekel minket.

- Várjuk azok jelentkezését is, akik saját alkotásaikból szívesen kiállítanának, felelevenítve a közös kiállítás létrehozásának hagyományát.
- Ha valaki épp kivágná, ritkítaná fenyőfáját, tujáját, borostyánját, kérjük szépen, szóljon.
- Kérjük, jelentkezetek a szokásos munkákra (ki-, bepakolás, felszolgálat, mosogatás, fabatkaárusítás stb.). A listára feliratkozhattok a szülői esteken és az iskola bejáratánál a falújságon.

További tájékoztatást a részletekről szülői esteken és e-mailben kaptok majd, de közben is szeretettel várjuk kérdéseiteket és jelentkezéseiteket. Keressétek bátran a szervezőket, illetve a harmadikos szülők közül bárkit!

Előre is köszönünk szépen minden segítséget, és kívánunk mézeskalácsillatot:

a harmadik osztály szülői köre

Fő szervezők:

Deák Eszter (30/738-3596, 26/362-761, eszterld@t-online.hu)

Petes Ildi (20/360-8022, 1/200-4237, petesildi@gmail.com)

Bazsik Gábor (70/381-8234, bazsik.gabor@gov-info.hu)

- kulturális programok: zenekarok, mesélni, bábozni vágyó szülők, gyermekek, tanárok, óvodák; euritmiaóztályok; kiállításra szánt alkotások: **Molnár Ildi** (30/479-7305; 1/275-8459, modiko@t-online.hu);
- árusok: **Deák Eszter** (30/738-3596, 26/362-761, eszterld@t-online.hu)
- kézműves-foglalkozások: **Smid Anikó** (70/779-7118, 1/212-0182, smidaniko@yahoo.com)
- ötletek, segítség a teaház, illetve a kávéház lebonyolításához: teaház: **Lafferthon Judit** (30/356-2404, 26/372-195, lafferthon.judit@t-online.hu); kávéház: **Kocsis Ági** (20/972-5607, kocsisagi@chello.hu)
- fenyő, tuja, borostyán felajánlása: **Cserményi Havaska** (20/496-7753, 23/450-617, sinay@vnet.hu)

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztáblák,
táblakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek, babaanyagok,
textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Mesekönyvek, társasjátékok stb.

Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. / Lövölde térenél

/ Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.

ÉPÍTŐANYAGOK

A kemenceépítésből megmaradt építőanyagok (kb. 150 db. tetőcserép és 250 db. bontott téglá) megegyezés szerint megvásárolhatók vagy elvihetők az iskolából. Az érdeklődők keressék Jámbor Juditot az iskolában.

Igazgatási Konferencia

CSALÁDI KIRÁNDULÓ KLUB

Sok szeretettel várunk mindenkit a Családi Kiránduló Klub következő túrájára 2009. november 21-én.

Találkozunk: 9.45-kor Pilisszentkereszten a főutak találkozásánál.

Egy szép kört teszünk, a Vaskapu-völgyön keresztül megyünk a Simon halálához, majd felmászunk a Pilis-csúcsra, ahonnan visszasétálunk Pilisszentkeresztre.

A túra hossza: kb. 14 km.

Enni-, innivalóról mindenki gondoskodik magának!

Rossz idő esetén a túrát elhalasztjuk, érdeklődj a szervezőknél!

További terveink:

2010. január 23. (szombat) Nagykovácsi, Nagy-Kopasz

2010. március 20. (szombat) Biatorbágy, Kő-hegy

2010. május 15-16. (szombat-vasárnap) Vértes

Gyertek bátran bármelyik kirándulásunkra. A természet, a hegyek mindenkit várnak.

A szervezők:

*Lőrinczné Deák Eszter, eszterld@t-online.hu, 30/7383596
és Smid Anikó, smidaniko@yahoo.com, 70/7797118*

Kiadnék egy szép, tágas lakást a II. kerületben. A megbízhatóság mérsékelhetné az árat. 90 m², 2 és fél szoba, napos, 2 erkélyes, cirkós, zöld részen, de nagyon jó közlekedéssel. 20/438-6708

KRESZ tanfolyamunkra

várjuk mindazon érdeklődőt,

- aki a Pesthidegkúti Waldorf Iskola dolgozója, diákja
illetve közvetlen hozzátartozóik - akik jogosítványukat
autósiskolánknál kívánják megszerezni.

Elméleti tanfolyamainkat **itt helyben tartjuk:** november 2, 5, 9, 12, 16-án (16 órától 19 óráig).

A **következő** tanfolyam **tájékoztatásának** időpontja:

november 23-án (17-18 óráig).

A tanfolyammal kapcsolatos bővebb felvilágosítást telefonon ad az autósiskola vezetője
Szűcs Lajosné (Marika néni)

(06-30-933-5885 számon)

Weboldalunkat ajánljuk szíves figyelmébe minden kedves érdeklődőnek:

www.abc-autosiskola.hu

- kedvezményes díjú elméleti felkészítés (pénzbeli jutalom kreszvizsga után)
- vezetés Hűvösvölgyből vagy előzetes egyeztetés alapján kívánság szerint
- saját tan- és vizsgapálya (vezetés Érden és/vagy akár Budapesten is, vizsga Érden) ebből következik:
nálunk nem lehet keveset vezetni
- részletfizetési lehetőség